

ACTA 1a sessió Redacció Pla d'acció

Carta Europea del Turisme Sostenible al Parc Natural de l'Alt Pirineu

Sessió presencial, 6 d'octubre de 2022

Assistents

Cesc Capdevila, Associació de Guies Intèrprets del PNAP i EMD de Tornafort
Iolanda Mas Cases, tècnica de turisme de l'Ajuntament de Sort
Ivan Guiu, Gerent del Consell Comarcal del Pallars Sobirà
Josep Queró, Parc Natural de l'Alt Pirineu
Laia Valle, FGC
Marta Blázquez Bertran, Oficina de Turisme d'Esterrri d'Àneu. Ajuntament d'Esterrri d'Àneu
Marta Erena Sebastian, Ajuntament de Sort
Moises Villanueva, Parc Natural de l'Alt Pirineu
Pepa Cecilia, tècnica de turisme del Consell Comarcal del Pallars Sobirà
Montserrat Ripoll, Consell Comarcal de l'Alt Urgell
Noemí Ruich Cera, Consorci Turisme Valls d'Àneu
Pepo Foz Aragall, OUTDOOR ADVENTOUR
Raimon Monterde Alberich, Roc Roi
Eva Tarragona, mOntanyanes (secretaria tècnica per l'elaboració de la Diagnosi d'acreditació de la CETS)
Núria Canals, mOntanyanes (secretaria tècnica per l'elaboració de la Diagnosi d'acreditació de la CETS)

Descripció de la sessió

Presentació de les línies estratègiques definides i dels àmbits de treball de la línia de governança (Eva Tarragona):

Línia 1. GOVERNANÇA. Estratègia conjunta, metodologia de treball, relació amb la població local, comunicació.

Temes a tractar: - Governança interna
- Governança comunitària
- Comunicació

Línia 2. GESTIÓ TURÍSTICA. Compatibilitat entre activitat turística i preservació del llegat.

Temes a tractar: - Capacitat de càrrega
- Dades turístiques
- Desestacionalització

Línia 3. EXPERIÈNCIES, SERVEIS, INSTAL·LACIONS. Desenvolupament sostenible.

Temes a tractar: - Reducció impacte ambiental
- Experiències responsables
- Conservació equipaments i infraestructures

Línia 4. ECONOMIA LOCAL. Benestar població resident i economia local.

Temes a tractar: - Millora de l'ocupació
- Valorització de la pagesia
- Serveis bàsics

Des del Consell Comarcal s'explica l'estat de la proposta de muntar l'Associació Turística Pallars Sobirà, que està formada per els 15 ajuntaments del Pallars Sobirà i el Consell, amb l'objectiu que els tècnics puguin treballar conjuntament.

Durant la 2a fase es proposa incorporar el Parc Natural i FGC i després incorporar els particulars, amb la idea que s'agrupin sectorialment. El model es basa en el model que es va seguir al Parc Natural de la Garrotxa, i pretén ser 50% públic i 50% privat. Aquest model ha servit per redactar els estatuts, actualment s'està en tràmit per obtenir el NIF de l'associació.

Un cop ja s'hagin incorporat totes les entitats, es poden modificar els estatuts.

Es comenta que la proposta està molt bé, però que no pot ser l'estructura que promogui la CETS, doncs no és el que es va proposar durant el viatge a la Garrotxa, del model d'estructura que incorporava entitats de l'Alt Urgell.

No es pretén que l'associació promogui exclusivament la CETS sinó que en formi part. L'estructura de la CETS ha de ser una altra, i, com a la Garrotxa, no cal que tots els ajuntaments en formin part, sinó ho volen.

Es recorda i s'explica que la proposta de crear una associació turística al Pallars Sobirà fa més de 4 anys que se'n va començar a parlar, a partir d'un viatge a les Dolomites, i també es recollia que poguessin formar part de l'associació privat que vinguin d'un altre sector, però que des del principi la idea era que tant entitats públiques com privades en puguin formar part des del principi.

Es reitera que l'Associació no farà la governança de la CETS i que per tant cal acordar com hi participa entre tots i totes.

Finalment es recorda i repassa que el PNAP demana la CETS perquè algunes entitats privades van demanar al Parc que s'acredités, per tal de poder després acreditar les privades. No es rep finançament directe per estar acreditat amb la CETS, però si que pot optar a demanar finançament per projectes o actuacions concretes. La CETS defineix una metodologia i visió de com treballar conjuntament pel territori.

La conclusió final és que l'associació serà un organisme membre però no motor i anirà acompanyant la participació nova.

Dinàmica 1: Situacions fictícies. Es fan 3 grups de treball, cada grup té una situació fictícia en que s'haurà de detectar l'origen del conflicte i possibles solucions. I a partir de les solucions definir algunes accions concretes.

Resultats dinàmica:

SITUACIÓ FICTÍCIA NÚMERO 1

L'any 2015 es publica una convocatòria d'ajuts procedents de fons europeus destinats a desenvolupar projectes turístics. Des de l'Organisme Públic de Promoció Turística d'Aradell (comarca fictícia) i després d'una reunió tècnico-política, es decideix presentar un projecte de ruta patrimonial. La ruta en qüestió s'inaugura el 2016 i recorre la comarca amb itineraris senyalitzats; plafons informatius en diferents espais patrimonials; una web; i fulletons en quatre idiomes. El projecte representa una inversió de 165.000€.

Un any després de la inauguració, valorant que el projecte no té l'impacte esperat, s'inverteixen alguns diners en promoció i s'organitzen un parell de jornades destinades al sector turístic per donar a conèixer la ruta, tot i que la convocatòria no té massa èxit. 5 anys després, la senyalització es troba encara en un relatiu bon estat de conservació, però la valoració de l'impacte és força negativa. No hi ha cap empresa de serveis que ofereixi de forma regular activitats vinculades amb el projecte i es desconeix el nombre de visitants que reben els espais. Aquell any (2021) l'Organisme de Promoció turística deixa de pagar el domini de la web. La persona que s'encarregà de redactar els textos dels plafons informatius se n'assabenta i pregunta a algunes empreses del sector sobre el projecte. La majoria desconeixien la seva existència o, si n'havien sentit alguna cosa, no en sabien donar massa detalls... Una de les empreses diu: "-Quants diners dius que hi van invertir?! Ostres, ho haguessin pogut destinar a una altra cosa!"

Quins **problemes** identifiqueu?

- *Manca comunicació adequada.*
- *Manca de seguiment.*
- *Involucrar els tècnics en tot el procés.*
- *Menys coses i fer-les millor.*
- *Tenir clares les prioritats del sector.*

Se us acudeixen possibles **solucions** (abans, durant o després de detectar el problema)?

- *Garantir prioritats.*
- *Garantir la continuïtat del projecte.*
- *Arribar a la població local que no pot participar.*
- *Reforçar la governança comarcal.*
- *Més recursos econòmics i més RRHH*
- *Preveure la viabilitat i el manteniment futur en 3 eixos: inversió, manteniment i promoció.*
- *Millorar coordinació i conveni de col·laboració administració comarcal-municipal-*
- *Pla de govern. Taula de turisme per decidir part del pressupost per prioritzar accions.*

SITUACIÓ FICTÍCIA NÚMERO 2

Des de fa tres anys les empreses de barranquisme han de buscar alternatives als barrancs tradicionals. La manca de pluges fa que molts estiguin secs a inici de temporada. Una de les alternatives que han trobat els ha portat a condicionar un tram de riu força desconegut fins ara. L'itinerari per baixar-lo surt d'un petit poble que no compta amb cap tipus de servei turístic ni de restauració. Els seus habitants han vist com en unes poques temporades el volum de visitants s'ha multiplicat. La gran afluència ja ha generat algun petit conflicte.

Aquests són alguns del comentaris recollits durant la segona setmana d'agost a la plaça del poble:

- Ens estàvem banyant al riu amb els nens, però hem hagut de marxar perquè baixaven els barranquistes i el riu ha quedat súper brut amb el fang que aixequen... (una família del poble amb nens).
- Què ens porten aquesta gent? Quina falta ens fan? (un senyor del poble de mitjana edat).
- Mira-te'ls! Ensenyant-ho tot! (una senyora gran del poble, mentre els barranquistes es canvien).
- M'he hagut d'esperar una estona per sortir amb el cotxe. S'estaven canviant a la plaça i no podia passar (un noi jove del poble).

Durant l'estiu TV3 ha fet un reportatge sobre noves activitats turístiques a la zona. El barranquisme en aquest tram de riu, recent equipat, ha estat un dels productes promocionats. A la gent del poble, molts coneguts els hi han reenviat l'enllaç del programa. El riu és ara més conegut encara. No només venen empreses, si no molts barranquistes per lliure.

Quins **problemes** identifiqueu?

- *Massificació poble i barranc puntual, residus.*
- *Sobre freqüentació espai natural.*
- *Conflicte de drets adquirits.*

Se us acudeixen possibles **solucions** (abans, durant o després de detectar el problema)?

- *Regulació amb cupó de barranquistes.*
- *Adequació serveis del poble.*
- *Identificar impacte màxim que volem que l'activitat generi (social, ambiental i econòmica) → anàlisi a fons de l'activitat.*
- *Compensació/contraprestació a la població local.*

SITUACIÓ FICTÍCIA NÚMERO 3

L'Olga és tècnica de turisme en un ajuntament pirinenc. Està treballant amb l'empresa que fa la pàgina web per millorar-ne el posicionament. El Gerard té una empresa d'activitats ecoturístiques al mateix municipi on treballa l'Olga. Aquest any ha invertit en fer la pàgina web nova per promocionar el seu negoci. L'any que ve intentarà trobar diners per traduir-la. La Gemma és tècnica de turisme en un Consell Comarcal del Pirineu. L'any passat van renovar la pàgina web.

La Charlotte viu a Lió. És metra d'institut. Farà vacances al setembre i està començant a plantejar-se on anar. Fa temps que ha decidit no agafar avions i centra el seu focus en destins europeus. Li encanta la muntanya, el senderisme, intercanviar experiències amb la gent local i ja coneix molt els Alps...

La seva cerca comença a google, on escriu "tourisme durable europe montagne" i "écotourisme europe montagnes". Hi fica Eco davant de tourime, perquè busca destinacions poc massificades, que hagin fet l'aposta per un turisme més responsable. Si treu el prefix "eco", li apareixen destinacions massa conegudes que no la convèncen...

Alguna cerca la porta a Catalunya, on troba un article sobre els dinosaures de Fumanya i les mines de sal de Cardona...

I un altra cerca la porta a la Garrotxa.

També alguna cerca la porta als Pirineus, però hi parla de l'Aneto i de les muntanyes franceses.

Finalment, decideix conduir fins a Eslovènia. És una mica lluny, però de tot el que ha trobat, creu que és el més "autèntic".

Quins **problemes** identifiqueu?

- *Posicionament web. No arribar a la clientela.*
- *Missatge no està clar.*
- *Manca bon posicionament amb paraules clau.*

Se us acudeixen possibles **solucions** (abans, durant o després de detectar el problema)?

- *Adaptar web a idiomes.*
- *Tenir clar el públic al que es vol arribar.*

Posada en comú de les situacions. Debat i definició accions. D'aquest debat en un gran mural amb els 3 àmbits de treball, recollim les idees i concretem títols d'accions.

GOVERNANÇA INTERNA

PLANIFICACIÓ COMPARTIDA entre tots els agents que intervenen en l'estratègia.

Com fer-ho?

- Creació de la Taula de turisme com a òrgan consultiu i de decisió. La taula de turisme pot ser una estructura que doni continuïtat a la Taula de treball de la CETS, creada per a presentar la candidatura. Es proposa formalitzar aquesta taula a través d'un conveni de col·laboració o similar.
- El Pla d'acció de la CETS constituirà el full de ruta a seguir per totes les entitats implicades.
- Inclusió de les accions del Pla d'acció de la CETS en el Pla de treball de tot el personal tècnic de les entitats que en formen part.
- Desenvolupament d'accions que millorin la implicació i compromís de tots els agents que intervenen en aquesta taula. Caldrà desenvolupar accions que superin els obstacles que es detecten habitualment de manca d'implicació d'alguns agents i que assegurin que els representants del sector privat intervenen efectivament en els òrgans de decisió.
- **Proposar accions de comunicació adequades entre tots els membres de la taula, per tal que en tot moment hi hagi fluïdesa comunicativa sobre el disseny, el desenvolupament i la consecució d'objectius de les accions que es portin a terme (Per ex: comunicació porta a porta) (Àmbit comunicació?).**
- Establir en totes les accions acordades sistemes d'avaluació de resultats i seguiment.
- Fer un pla comercial, aprofitant que hi ha empreses especialitzades al territori que ho poden fer.
- Es necessari el paper d'una secretaria tècnica per coordinar i fer seguiment de les accions. Qui ho pot fer?

GOVERNANÇA COMUNITÀRIA

- ANÀLISI D'IMPACTE de les diferents activitats turístiques que poden tenir afectacions socials o sobre la població resident i el seu benestar (és a dir, no només analitzar els impactes ambientals, si no altres impactes que afecten el territori i els seus habitants). Es mencionen activitats com: les activitats de riu, els motoristes, els boletaries, els caçadors, els pescadors, els esquiadors, etc. Amb això es pretén analitzar la relació entre una situació d'oci o turístiques respecte a una situació de quotidianitat.
- En cas de detectar disfuncions, es proposar cercar exemples o bones pràctiques en altres indrets amb problemàtiques similars i les fórmules de resolució.
- Aplicació d'accions de mediació, en cas que sigui convenient.
- Aplicació de mesures de compensatòries, en cas que sigui convenient.
- Crear espais de participació i en cas que calgui, mediació.
- Anàlisi d'adaptació de serveis bàsics per treballar la descongestió en determinades èpoques de l'any amb major freqüentació turística.

